

El petit príncep encara està en forma

Setanta anys després de la publicació del llibre, el personatge d'Antoine de Saint-Exupéry continua fascinant generacions amb les seves afirmacions imprevisibles i alhora inquietants

◆◆◆◆◆ Jordi Nopca

EL PETIT PRÍncep
ANTOINE DE
SAINT-EXUPÉRY
LABUTXACA/
SALAMANDRA
TRAD. ANNA I ENRIC
CASASSES
96 PÀG./6€

El petit príncep és un personatge per domesticar, somiós i decidit a no convertir-se mai en una persona gran. El narrador del llibre és un aviador –igual que Antoine de Saint-Exupéry– i després de patir una avaria al desert del Sàhara, mentre prova de reparar el motor, “més aïllat que un naufrag en un rai al mig de l’oceà”, és interpellat per algú que li fa una petició extravagant: “Si us plau... dibuixa’m un be!”

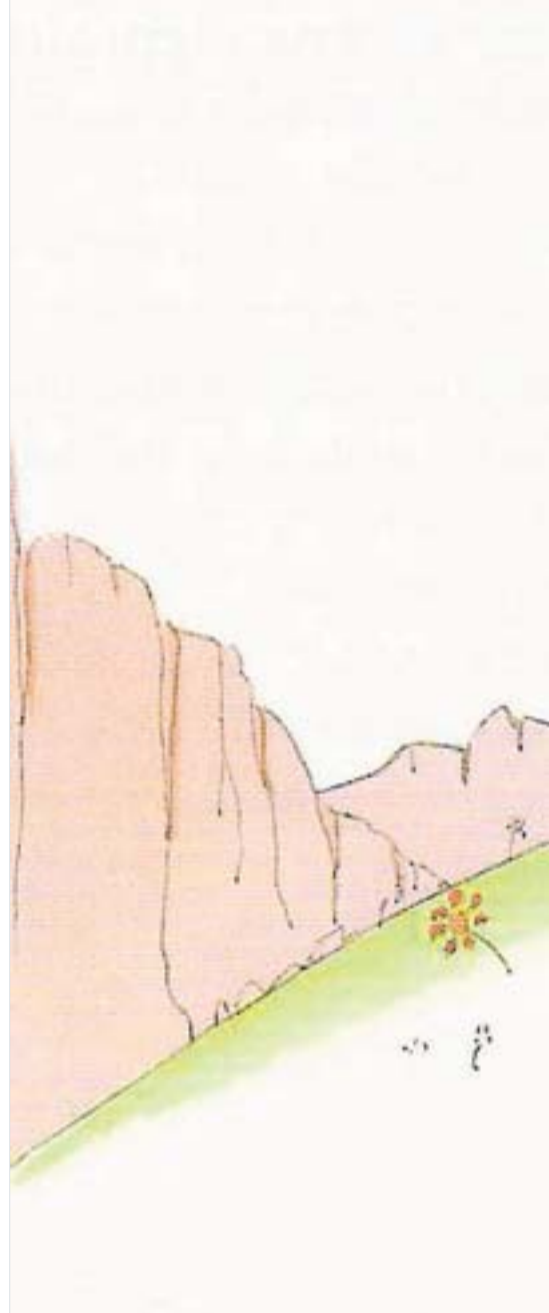
Així es presenta el petit príncep, un “jovenet realment extraordinari” que viu tot sol a l’asteroide B612. Tot sol? No exactament. Tenint en

compte la seva sensibilitat a flor de pell, el noi s’ocupa d’escurar els volcans en activitat i de les bones i les males herbes del seu petit planeta, fins que un bon dia neix una rosa, presumida i fràgil. “Al vespre posa’m sota una campana de vidre. Fa molt de fred a casa teva”, s’exclama. L’aviador va esbrinant el particular funcionament del cervell del petit príncep a mesura que avança el relat. El jove satisfà els desitjos de la rosa, però poc després aprofita una migració d’ocells salvatges per descobrir altres asteroides. N’hi ha un amb un rei que seu al tron i ocupa pràcticament tota la superfície amb el seu mantell d’ermini, un altre habitat per un vanitos que demana al visitant que aplaudeixi per poder saludar alçant el barret. I el de l’home de negocis que no té temps ni d’encendre’s el cigarret, perquè no pot deixar de comptar els estels. “I què en fas dels estels?”, li demana el petit príncep. “Res. Els posseeixo”.

Basat en fets reals

Hi ha un vincle difícil de negar entre les situacions que Saint-Exupéry planteja el 1943 i les actuals. Fins i tot es podria afirmar que, tenint en compte la data en què el text va ser publicat, l’escriptor es permet situacions que actualment són més difícils de trobar en llibres per a totes les edats, com per exemple la trobada amb el bevedor, que beu per oblidar que té vergonya de beure. “Decididament, les persones grans són estranyíssimes”, es diu el personatge, que continua saltironejant d’asteroide en asteroide fins que va a parar al planeta Ter-

02

ra, on acabarà coincidint amb el narrador, que comparteix amb el visitant la perplexitat cap al comportament de les persones grans des del moment que, quan tenia sis anys, va dibuixar una boa que s’havia empassat un elefant i no havia aconseguit que ningú hi veiés una altra cosa que un barret malgirbat.

El petit príncep va néixer a partir de diverses vivències del mateix Antoine de Saint-Exupéry, aviador de correus, primer entre Tolosa i el Senegal i més endavant també a l’Amèrica del Sud. Paral·lelament es va anar fent un nom en les lletres franceses, sobretot a partir de la seva segona novel·la, *Vol de nit* (1931). A partir del 1932, Saint-Exupéry va combinar l’aviació amb el periodisme. Quan intentava batre el rècord d’André Japy volant entre París i Saigón va tenir un accident al desert de Líbia. L’escriptor i el mecànic Prévot van caminar sense rumb per l’oceà de sorra sense queviures ni aigua fins que, al cap de quatre dies, van coincidir amb un grup de beduïns que els van salvar. Aquesta aparició inesperada, que Saint-Exupéry recordaria al llibre *Terre des hommes* (1939), va inspirar en part el personatge intrigant del petit príncep. El seu aspecte rebria la influència d’un viatge en tren que l’escriptor va fer entre París i Moscou, que també explicaria per escrit: l’home i la dona que tenia al davant viatja-

01

a
llegim

44-45

● Ko Tazawa ja ha llegit l’últim Murakami i explica per què fascina tants lectors ● ‘Michael Kohlhaas’, de Von Kleist

46-47

● Pere Antoni Pons ressenya l’última novel·la de Dan Brown ● ‘Profesora Haná’, bona literatura feta a Egipte

03

ven amb un nen. Quan Saint-Exupéry li va veure la cara li va recordar una espècie de “fruita daurada”, que comparava amb el rostre d’un músic. “Era com si tingués un petit Mozart al davant, una bona promesa de vida: era clavat als petits prínceps de les llegendes”, escriu.

El 1940, en una carta que va enviar a l’escriptor Léon Werth –a qui dedicaria el llibre–, hi va afegir un dibuix en què hi ha un noi jove que es mira un planeta habitat per un be,

arbres i una rosa. Tots tres elements tindrien una importància fonamental al llibre. A més de l’epifania durant el viatge de tren, l’escriptor afegiria al rostre angelical del nen mortuària alguns trets del caràcter de Pierre Sudreau, membre de la resistència francesa durant la Segona Guerra Mundial que després de ser torturat aniria a parar, el 1944 –i al mateix temps que Stéphane Hessel–, al camp de concentració de Buchenwald. Antoine de Saint-Exu-

01
EL PETIT PRÍncep
ÉS ELEGANT,
PERÒ
SEMPRE VA
ESCABELLAT

02
LA GUINEU
DEMANA
AL PETIT
PRÍncep
QUE LA
DOMESTIQUI

03
A L’ASTEROIDE
B612 HI HA
VOLCANS
I UNA ROSA
QUE TÉ
FRED
ÉDITIONS GALLIMARD

péry també va ser mobilitzat durant la Segona Guerra Mundial, una experiència que va reflectir a *Pilote de guerre* (1942). Un any després, instal·lat temporalment als Estats Units, publicava *El petit príncep* en anglès i en francès, que ha venut 145 milions d’exemplars i ha estat traduït a 270 llengües.

Una faula trista però magnètica
És possible que el desànim general provocat per la Segona Guerra Mundial fos determinant en el missatge trist de la seva faula. Hi ha una guineu trista que vol ser “domesticada”, un jardí de roses, totes idèntiques (“Sou boniques, però esteu buides. No es pot morir per vosaltres”, els etziba el petit príncep) i una serp que ha de fer servir el verí que porta a dins a una hora molt concreta.

L’extinció és una de les constants que recorre el llibre de dalt a baix. ¿És la combinació equilibrada de tristesa i altes dosis d’imaginació el que fa el llibre tan atractiu? ¿Són, potser, les petites píndoles de saviesa que apareixen de tant en tant? ¿Fins a quin punt són decisives les aquarel·les del mateix Saint-Exupéry en la tendresa que desperta el personatge? Mentre el lector es fa aquestes preguntes, el petit príncep continua a l’asteroide B612, tenint cura de la seva rosa única i escurant els volcans en activitat. ♦

L'ESCRITOR AVIADOR

Nascut l’any 1900 a Lió, Antoine de Saint-Exupéry va tenir una trajectòria literària curta però amb bons llibres. Més enllà de la incursió en la literatura per a totes les edats amb *El petit príncep*, la resta de llibres converteixen en material literari les seves experiències com a pilot d’aviació, primer com a transportista de correus (*Courrier du sud*, *Vol de nit*) i més endavant també com a pilot durant la Segona Guerra Mundial (*Pilote de guerre*). Saint-Exupéry va desaparèixer en una missió aèria l’any 1944. Va deixar inacabat l’assaig *Ciudadella* (1948).

CINC FITES DEL PERSONATGE

- **145 milions d’exemplars**
El petit príncep és un dels llibres més venuts del segle XX. Continua sent reeditat amb constància. Des del 2008 Labutxaca n’ha fet cinc edicions. L’última va sortir del forn el desembre del 2012. En només cinc anys en català se n’han venut 50.000 exemplars.
- **Traduït a 270 llengües**
Després d’aparèixer en anglès i francès simultàniament, el llibre s’ha traduït a una gran quantitat de llengües. La versió catalana és d’Anna i Enric Casassas.
- **Un fenomen amb botiga pròpia**
A París el personatge de Saint-Exupéry compta amb la seva botiga, que comercialitza 150 productes “de qualitat” relacionats amb el

- llibre. Figuretes, bombons, samarretes i aquarel·les estan combinats amb una extensa representació d’edicions curioses del volum, entre les quals hi ha la feroesa, la quítxua, la friüllesa i la islandesa.
- **‘El petit príncep’ a la pantalla**
La fortuna cinematogràfica d’*El petit príncep* no ha estat, ni de bon tros, semblant a la literària. Així i tot, l’any 1974 Stanley Donen en va filmar una versió musical amb personatges de carn i ossos. La sèrie televisiva més popular ha estat l’adaptació japonesa en dibuixos animats *Hoshi no Oujisama* (1978).
- **Literatura en paper moneda**
La popularitat del personatge va ser tan alta que va arribar a tenir un bitllet de 50 francs.